

Teie 29.09.2009 nr 10.2-1/11780
Meie 02.10.2009

Hr Illimar Pärnamägi,
Justiitsministeerium

Koopia: Merike Kompus, asekanstler
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Lugupeetud härra Pärnamägi

Olete küsinud EVEA arvamust ja hinnangut majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (edaspidi nimetatud ka MTSÜS) eelnõule.

EVEA volikogu on jõudnud järgmistele seisukohtadele:

1. Me oleme olukorras, kus Eesti vajab majandushaldusõiguse kodifitseerimiseks üldosa seadust. Antud olukorda saab võrrelda kümnendi alguses toimunud tsiviilõiguse reformiga, mille tulemusena loodi uus tsiviilseadustiku üldosa seadus 2002. a. MTSÜS vajalikkus on põhjendatud ettevõtja jaoks ka vajadusest muuta olukorda arusaadavamaks, samas ka praeguse olukorra (kus kehtib näiteks üle 100 erineva seaduse, mis reguleerivad lubadega seonduvat) ühtlustamiseks. Seega olukorras, kus on kaks alternatiivi – kas reformida kõiki praegu kehtivaid seadusi, et ettevõtja olukord muutuks selgemaks või luua üldosa seadus, millele eriosa luuakse hilisemalt eriseaduste reformimisega, toetab EVEA teist alternatiivi. See on põhjendatud ka ettevõtja jaoks suuremast õiguskindluse tagamise vajadusest.
2. Tegevuslubade osas piirangute kaotamine on igati tervitatav samm, eriti praeguses majandussituatsioonis, kus mõni bürokratlik piirang võib tekitada olukorra, kus ettevõtja on sunnitud piirangu tõttu oma tegevusest loobuma. MTSÜS § 2 lg 2 regulatsiooni sisse toomine eelduslikult vähendab tegevuslubade vajaduse rohkust, mis omakorda soodustab ettevõtluse arengut. Samas ei ole ära unustatud teatud tegevusaladel (näiteks ravimitega tegelevad ettevõtjad) võimalust seada piiranguid. Muidugi on siin siiski ka oht üle reguleerida, kuid loodetavasti jätkub seaduseandjal kainet mõistust hoidmaks meie normid piisavalt abstraktsed, et olla kooskõlas hea õiguskorra põhimõtetega.
3. MTSÜS § 6 lg 2 sätestab, et majandustegevuse nõuded on isikulised, esemelised või informatsioonilised. Põhimõtteliselt EVEA toetab majandustegevuse nõuete ühes kohas defineerimist, mis omakorda peaks tagama suurema õigusselguse ettevõtja jaoks.

4. Ühtse kontaktpunkti loomist EVEA toetab, kuna see hoiab ettevõtja jaoks kokku aega, mida ta peaks kulutama käimiseks erinevates ametiasutustes, et saada ühte luba või vajalikke andmeid.
5. Tulenevalt eelmises punktis toodud argumentidest toetab EVEA elektroonilise menetluse põhimõtte juurutamist, kuna see muudab ka ettevõtja jaoks vajalikke toiminguid kiiremaks ja mugavamaks.
6. EVEA toetab MTSÜS § 13 tulenevat andmete topeltküsimise keeldu lähtudes sellest, et 02.06.2009. a võttis Riigikogu menetlusse raamatupidamise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, millega tahetakse luua ühtset platvormi andmete edastamiseks (XBRL või XML formaadis). See omakorda lihtsustaks riigi vajadust andmeid hallata ja analüüsida, seega on käesolev MTSÜS muudatus EVEA hinnangul kooskõlas ka tulevikus tehtavate muudatustega.
7. Eelnõuga reguleeritav majandustegevuse alustamine on meie hinnangul hea seetõttu, et ettevõtjal või potentsiaalsel ettevõtjal tekiks selge arusaam, millele tuginedes on tal võimalik majandustegevust alustada. Seega ei pea ettevõtja teadma aluseid erinevatest eriseadustest, mis soodustab ettevõtjate aktiivsust luua uusi ettevõtteid, mis omakorda peaks olema eelduseks ettevõtluse üldisele arengule.
8. MTSÜS § 21 lg 4 tulenev tingimus, et kui majandushaldusamet ei suuda lahendada taotlust anda tegusluba välja, siis loetakse tähtaja saabumisel tegevusluba antuks, muudab hetkel kehtivat regulatsiooni selgemaks. EVEA toetab kindla tähtaja määramist, kuna praegusel hetkel ei ole taotluse läbi vaatamisel kindlat tähtaega seaduses sätestatud (*HMS § 41 – kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusega tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjuse*). Kindla tähtaja määramisega antakse ettevõtjale teatud kindlus, et 30 päeva jooksul saab ta selgeks, kas ta saab valitud tegevusalal tegutseda, kui tulenevalt põhjendatud avalikust huvist vajab antud tegevusalategevusluba , ,.
9. EVEA toetab ka tegevuslubade kehtetuks tunnistamise kindla regulatsiooni sisse seadmist, kuna hetkel kehtiva õiguse järgi oleks põhimõtteliselt võimalik, tekitada olukord, kus keeleseaduse väikse rikkumise korral oleks võimalik ettevõtja tegevusluba kehtetuks tunnistada .
10. EVEA toetab ka MTSÜS § 25 lg 1 tulenevat, et tegevuslubasid antakse ettevõtjatele tähtajatult.
11. MTSÜS § 53 sätestatakse majandustegevuse keelamine.
 - a. EVEA toetab küll seaduse sätte vajadust, sest hetkel võib teatud majandustegevuse nõuete rikkumisele järgneda küll nt väärteomenetlus, ent arvestades vastava väärteo eest kohaldatava maksimumtrahvi naeruväärset suurus võrreldes rikkumise läbi säästetud rahaga ning ettevõtja vastutusele võtmise tõenäosust, on võimalikud karistused juba majandustegevusega kaasnevasse kuludesse „sisse arvestatud“, kuna see on majanduslikult vähem koormavam kui majandustegevuse nõuete täitmine. Kuid lähtudes praktikast ja eeldatavast praktikast antud sätte osas on tõenäoline, et antud sätte hakkab puudutama ainult väikseid ja keskmisi ettevõtjaid (edaspidi ka VKE), kuna suurettevõtjate osas on nende argumentideks alati see, et antud meede pole proportsionaalne rikkumisega. Kuna vastava sättega antakse majandushaldusametile suur diskretsioon, siis on tõenäoline, et antud punkt tekitab ka riigile palju vaidlusi. Seega on EVEA seisukoht, et antud osas tuleks väga täpselt loetleda põhjused, millisel juhul on majandustegevuse keelamine põhjendatud, kuna vastasel juhul kannatab tugevalt VKE-de õiguskindlus.

- b. Samuti võimaldab ettevõtjaga seotud isiku majandustegevuse keelamise instituut kõrvaldada majandustegevusest ajutiselt (§ 53 lg 6 ja § 58 lg 1) füüsilised isikud, kes on tegelikult majandustegevuse nõudeid rikkuva majandustegevuse kavandajad või juhtijad ning kes ilma vastava keelamisinstrumendita võiksid ühel nendega seotud juriidilisel isikul keelatud majandustegevust lihtsalt teise juriidilise isiku kaudu teostada. EVEA toetab antud punkti, kuna hetkel on tõesti võimalik moonutada konkurentsi (vt viidet eelmises punktis väärteo menetlusele) mitte täites seadusest tulenevaid nõudeid.

12. EVEA toetab, et MTSÜS § 33 on sisse toodud hoolsuskohustuse regulatsioon, mis omakorda tagab ettevõtjale kindluse, kui ettevõtja teeb kõik endast oleneva, et tagada majandustegevuse nõuete ning tegevusloa kõrvaltingimuste olemasolu korral ka nende täitmise tagamiseks ja majandustegevuse nõuetele või kõrvaltingimustele mittevastavuse viivitamatuks kõrvaldamiseks meetmed, siis on ettevõtja täitnud oma hoolsuskohustuse ja seeläbi ei saa ettevõtjat karistada loa äravõtmise näol.

Oleme hea meelega valmis antud teema üle põhjalikumalt arutlema ja andma täiendavaid selgitusi ja ettepanekuid.

Austusega ja koostöö soovidega,

Marina Kaas
EVEA president